

20-08-2019 09:37 CEST

Klar til skolestart?

Av Lisbeth Olsrød, daglig leder i Salbutangen FUS barnehage

Mange foreldre er i tiden før skolestart opptatt av hvordan de selv og barnehagen, kan forberede barna best mulig til skolen. Vi i barnehagen erfarer at foreldre da er mest opptatt av barnas ferdigheter og kunnskaper om bokstaver og tall. På spørsmål fra foreldre om når vi starter med skoleforberedelsene, kan jeg svare at det starter allerede når barnet begynner i barnehagen som 1-åringer. Jeg begrunner med at de viktigste områdene vi jobber med er selvstendighet, sosialkompetanse og lekeferdigheter. Alt barna erfarer og lærer gjennom barnehageårene legger grunnlaget for den videre skolegangen.

På våren/sommeren publiseres ofte artikler og innlegg med råd og tips om forberedelse til skolestart ment for høstens 1. klassinger og deres foreldre. Jeg mener det er lurt å tenke på dette mye tidligere. Når det er sagt er jeg en forkjemper for at barndommens egenverdi er viktig! Barn skal få være barn, leke og ha det gøy! Barndommen skal ikke først og fremst være en forberedelsesfase til skolen og senere til voksenlivet. Men alle ønsker vel å gi barna et godt utgangspunkt for å mestre livet på en god måte.

Jeg har gjennom mange år som barnehagelærer samlet sammen en rekke råd til foreldre/foresatte til barn i barnehagealder, som går på det å utruste barna til skolestart. Det er på ingen måte en helt utfyllende liste, men den er innom noen viktige områder. Tilslutt er det også noen tips og råd om norsk- og matematikkfaget, siden foreldre som sagt ofte er opptatt av bokstaver og tall.

SELVSTENDIGHET

Barna bør øve seg på å klare seg selv ved toalettbesøk. De bør være vant til å holde orden på egne ting og klær. Og de bør være vant til å forholde seg til strukturer (f. eks. tider/klokken) og beskjeder. Kanskje mange synes dette er selvsagt, men vi som jobber i barnehage ser at mange foreldre, med god mening, ikke lar barna få ta ansvar for seg og sitt etter hvert som de blir store nok. Det er fort gjort at foreldre ordner alt, og gjør alt for barnet. Mitt råd er: still litt forventninger til barna.

SOSIALKOMPETANSE

Sosialkompetanse eller det jeg kaller venneanskaffelseskompetanse, er noe barn lærer gjennom årene i barnehagen, og gjennom lek og samvær med andre barn. Dette er et veldig omfattende tema, og jeg er kun innom noen områder her. I FUS-barnehagene jobber vi f.eks. systematisk med å lære barn syv ulike lekeferdigheter (Godtfredsen, Lerdal, Modahl og Sørensen, 2011). Men det er også noe foreldre kan bidra med (denne listen er langt fra komplett). Lær barna å vente på tur. Vente på å få ordet i samtaler med flere. La de øve seg på å utsette egne behov litt. Lær barna å ta andres perspektiv, ved å stille spørsmål om hvordan de tror andre barn føler det hvis man sier og gjør slik og slik. Sist, og definitivt ikke minst: vær gode rollemodeller for å forebygge mobbing. Lær barna at alle er like mye verdt, uansett. Vis det gjennom å ikke snakke nedlatende eller stygt om andre. Om det er naboen, bekjente, folk på tv, i sosiale medier, eller annet. Det er aldri greit, uansett.

NORSKFAGET

Å lære å skrive og lese skal barna gjøre på skolen, men noen barn viser stor interesse før skolealder, og man trenger ikke «bremse» disse. Men skolen pleier å kun forvente at de skal kunne kjenne igjen, og kanskje skrive, sitt eget fornavn. Det aller viktigste og beste rådet er: Les høyt for barna! Gjerne hver dag. Og lær barna rim og regler. I tillegg kan man være bevisst på å bruke «riktige» ord og begreper til barna fra første stund. Hvorfor kalle fugler for «pip-piper»? Når barna nærmer seg skolealder kan man begynne å «leke» litt med språket; finne ord som rimer, finne ord som begynner på samme bokstav osv. Da begynner man å utvikle forståelsen for at lyder henger sammen med bokstaver. Hvis barn aviser interesse for bokstaver, så kall bokstaven med «lyd i stedet for navn». Si «K» og ikke «Kå», «S» og ikke «Ess». Da blir det lettere for barna å sette sammen bokstaver/lyder når det skal lese. Og viser de interesse for å skrive bokstaver, så vis barna små bokstaver også, ikke bare store.

MATEMATIKK

Matematikk er mye mer enn tall, telling og regning. Men for å ta tall og telling først: Barn kan tidlig lære «å telle», men det første de lærer er «tallreglen» 1-2-3-4-5... osv. Etter hvert kan de peke på et objekt for hvert tall i reglen når de teller, og forstå at tallet tilsvarer en mengde. Et råd er å spille spill med barna. Gjerne brettspill, kortspill og Yatzy, og ikke bare spill på skjerm. Det er mye matematikklæring i det. Et annet råd er å la barna være med å lage mat og bake. La barna høre hva som står i oppskrifter og være med på å måle opp ingredienser. Viktige begreper som antall, mengde, desiliter, liter, gram, kilo osv. innføres. Ikke at de trenger å kunne det, men de hører det og erfarer begrepene. Det samme når man er i butikker; snakk om hva ting koster, og la barna handle i f. eks. kiosker med kontanter. Mye matematisk læring har blitt borte med bankkortet. Før lærte barna raskt grunnleggende matematikk da de fikk kjøpe godteri til stykkpris med kontanter.

Bruk også begrepene «mer enn», «mindre enn» og «er lik». Sett ord på at f. eks. her har vi 6 stoler, det er mer enn på kjøkkenet, der har vi 4. Andre begreper man kan være bevisst på å bruke er større og mindre, høy og lav, bred og smal osv. Og ikke glem «mellomst».

Et annet råd er å lage enkle regnefortellinger til barna. Et eksempel: Vi er 4

stk. i vår familie: mamma, pappa, lillesøster og deg. Hvis lillesøster er hos bestemor, hvor mange er vi da? Sett ord på det når barnet har svart: Så 4 minus 1 er altså 3.

Man kan også leke seg litt med mønster og gjentakelser sammen med barna. F. eks legge fargeblyanter, bestikk, eller annet i en rekkefølge bortover. Gjenta rekkefølgen et par ganger, og spør barnet om det kan gjette hva som kommer som neste. F. eks: blå, rød, grønn, blå, rød, grønn, blå.... Hva kommer etter blå?

KODING

De senere årene har det blitt mer fokus på koding. Å lære koding kan være en artig aktivitet, lek, og nyttig læring. Det går ut på at en må lage en anvisning for handlinger som skal utføres, så skal den andre følge anvisningene, og så ser man om resultatet blir som tenkt. F. eks. tegne opp et rutemønster med kritt på uteplassen, legge ut noen hindringer i form av pinner e.l.l. og tegne opp en anvisning i form av piler på et ark. Målet er å få den andre til å komme seg fra A til B i rutemønsteret ved å følge anvisningene på arket. To piler til siden, er lik flytte seg to ruter til siden osv. Det finnes også leker å få kjøpt til dette formålet; mus eller bier som man må trykke på piler på ryggen for å få det til å flytte seg på et rutetepp. Eller man kan finne tilsvarende på dataspill.

Lykke til med skolestart!

Hver dag kommer over 13 000 barn til våre 178 barnehager over hele landet. Det er en enorm tillitserklæring. Vi har ansvaret for det kjæreste du har, og vi jobber hver eneste dag for at våre barn skal få den beste barndommen en barnehage kan medvirke til.

Kontaktpersoner

Marius Holm Krog-Johnsen

Pressekontakt

Markedssjef

marius@fus.no

934 80 583